



پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: حسین کریم ابادی، ۱۳۹۶

## بررسی برهان‌های ابطال تسلسل از نگاه حاج ملاهادی سبزواری

تسلسل از آن جهت باطل است که چون وجود معلول وجودی وابسته، نیازمند و غیر قائم به ذات خود؛ یعنی ممکن الوجود و وجود رابط است. بنابراین، هرگاه فرض کنیم چنین موجوداتی در حد بی نهایت وجود دارند، لازم می‌آید که بی نهایت وجود وابسته و قائم به غیر و رابط داشته باشیم، بی آن که آن غیر و آن وجود مستقل که تکیه گاه این وجودهای وابسته و رابط است، موجود باشد، و این محال است. فلاسفه برای محال بودن تسلسل براهینی اقامه کرده‌اند. مشهورترین براهینی که در این خصوص اقامه شده، عبارت‌اند از: برهان وسط و طرف، برهان تطبیق، برهان تضایف، برهان حیثیات، برهان ترتب، برهان اسد و اخصر، برهان سلمی، برهان مسامته، و برهان موازات. سه برهان سلمی و مسامته و موازات، به امتناع نامتناهی بودن ابعاد جسم اختصاص دارد، براهین دیگر نیز برخی مشترک است و برخی مختص ابطال عدم تناهی در سلسله علتها و معلولهاست. حکیم سبزواری در آثار خود به برهان از براهین ابطال تسلسل (تطبیق، حیثیات و ترتب) و... اشاره و آنها را مورد ارزیابی قرار داده‌اند. در این پژوهش به بررسی براهین حاج ملاهادی سبزواری درباره ابطال تسلسل می‌پردازیم.

**کلیدواژه‌ها:** حاج ملاهادی سبزواری، دور، تسلسل، فلسفه.

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۴۱۰۹۵۲۰۰۲

تاریخ دفاع: ۱۳۹۶/۱۱/۰۳

رشته‌ی تحصیلی: فلسفه و حکمت اسلامی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: دکتر حسین بهروان

### **M.A. Thesis:**

## Check arguments Aytal look at the sequence of Haji Hadi Sabzavari

The sequence is invalid because, because of the existence of an existential impulse, it is dependent, in need, and non-verbal to its essence, that is, the existence and existence of an interface. Therefore, if we assume that such creatures are infinitely large, it is necessary to have infinity of dependent and non-dominant existence, without the fact that it is non-existent and independent, which is the basis of these affiliations and interfaces, And this is impossible.

Philosophers have put forward arguments for the impossibility of a sequence. The most prominent arguments made in this regard are the central argument and the side, the proof of



compliance, the proof of the contradiction, the proof of dignity, the proof of the order, the proof of Al-Assad, the proof of the judgment, the proof of the proof, and the proof of the parallel. The three proofs of the celestial, parallel and parallel, are devoted to the refusal of the infinite dimension of the object. Other arguments are also common, and some are specific to the abortion of non-alignment in a series of causes and effects. In this research, we examine the proofs of Hajj Molhaadi Sabzevari about the repetition of the sequence.